בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
ת"נ

פרשת
שמות
תשפ"ה

השיעור נמסר ביום ד' בשעה 11:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי ה' יתברך, אנחנו זוכים להתקבץ ביחד בפרשת **שמות**; מפרשת שמות, השבוע הראשון של השובבי"ם, ימים מסוגלים מאד לחזור בתשובה, לתקן את הכל, כך מובא מהאר"י הקדוש וכל הצדיקים, ששבועות אלו הם זמנים מיוחדים שאפשר לאדם לזכות להתקרבות אמיתית ולתשובה שלימה. ימים אלו הם בחצי השני של החורף - מאחר עשרה בטבת עד ר"ח אדר.

וימים אלו נקראים על שם הפסוק (ירמיה ג, כב) **"שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים אֶרְפָּה מְשׁוּבֹתֵיכֶם"**; הקב"ה אומר לעם ישראל: **'שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים!'**.

בדרך כלל, הכינוי **'שובבי"ם'** הוא איננו תואר של כבוד; כשאומרים על ילד שהוא 'שובב', זה אומר שקשה לשלוט עליו... אבל בעבודת השם יתברך, הצדיקים מלמדים אותנו, שכל המידות כולן, מצד אחד אפשר להשתמש איתן בקדושה, ואם לא - יש בזה חיסרון, וזה מרחיק את האדם מהקב"ה, אבל כשיש לאדם את הלימודים האמיתיים - לימודי הצדיקים, הוא יודע איך לחבר ולקשר את המידה שלו - אף שנראית כמו מידה שלילית, אבל בתוכה גנוזה קדושה, בבחינת (תהלים קג, יט) "וּמַלְכוּתוֹ **'בַּכֹּל'** מָשָׁלָה" - כל המידות שיש בתוך האדם, יש אפשרות לקשר אותן להקב"ה!

אנחנו מוצאים בששה סדרי משנה, שהמסכת העוסקת בענייני צורת ביהמ"ק ומידותיו השונות, נקראת **מסכת 'מידות'**, ומדוע היא נקראת **מסכת 'מידות'**? כי זה מראה לאדם, שאת כל המידות שלו הוא יכול לקשר להקב"ה, ובלבד שהוא יודע במה לשים אותן ומה לעשות עִמן.

ודבר זה מבואר הרבה בספר הקדוש **'זרע קודש'** [להרה"ק ר' נפתלי צבי מרופשיץ זי"ע], שהמידות צריכין לדעת איך להשתמש בהן, ומסביר שעל כן מוצאים במידות של כלי המשכן שהיו מידות שבורות - "אַמָּתַיִם **וָחֵצִי**", "אַמָּה **וָחֵצִי**", שלכאורה היה ראוי שבביהמ"ק יהיו כלים שלמים... ומדוע אפוא מצינו העניין של **'חצי'** בכלי המקדש? אך כל זה כדי להראות שכל המידות הן **'חצי'**, וצריכים לדעת 'מתי' ו'באיזה אופן' ו'איך' להשתמש עם כל מידה ומידה, היינו שלכל מידה יש **'חצי'** בצד הקדושה ו**'חצי'** בצד הטומאה, ואדם שיש לו שכל - הוא יודע איך להשתמש עם כל מידה ומידה, ואיך לקשר אותה אל הקדושה.

וכן הוא בעניין **'שובבים'**; הנה ישנו ילד שהוא שובב, והרי לא קל להתמודד אתו... ומה עושים? שוברים לו את השובבות שלו?! נותנים לו מכות?! גורמים לו ח"ו שלא יוכל להיות שובב?! **זאת לא העצה!** אלא מאי? **לוקחים את השובבות שלו, ומכניסים אותה בתוך הקדושה - 'אתה יש לך כח גדול מאד!' יש לו 'מרץ' במידה גבוהה? מלמדים אותו איך להשתמש עם זה! מתי 'כן' להוציא את השובבות שלו, ומתי 'לעצור' את זה!**

ואכן, אם אדם זוכה שיש כאלה כוחות מיוחדים, ובאמת הוא 'שובב' ומלא במרץ, אדם כזה - אם הוא יכניס את עצמו בתוך לימוד התורה, שיחליט בעצמו: 'אני עכשיו לומד ב"ברען" והתעוררות גדולה' - אדם כזה יכול להיות חידוש גדול, ויזכה להיות בכל מקומות התורה!

רבינו הקדוש כ"כ רצה שנזכה להיות בכל חלקי התורה! וזה לא "על מנת שתעלה לרקיע"... צריכים רק מעט ישוב הדעת!

בפרשת השבוע התחילה שעבוד מצרים, ואומרת התורה: "וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ: וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה", ואיתא בתיקוני זוהר שזה מרמז על לימוד התורה הקדושה, כי מצרים זו הסטרא-אחרא ששוברת את האדם ורוצה למנוע את האדם מעבודת ה' ולהכניס אותו בעבודת מצרים - מיצ"ר-י"ם החכמה, ואיך הוא שובר אותו? 'בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים' - אומר התיקוני זוהר: 'בחומרתא דשמעתא ובליבון הלכה', היינו שקשה לאדם ללמוד, והוא לא מבין מה שהוא לומד, וזו ה"עבודת פרך" של המצרים...

והנה בא משה רבינו ומגלה לעם ישראל איך יזכו להיגאל ממצרים, וכמו שרבינו מביא בתורה י"א (ליקו"מ ח"א), שיוחני וממרא בני בלעם - המכשפים של מצרים - אמרו למשה רבינו: **"תבן אתה מכניס לעפריים?"** - 'אתה רוצה להכניס כישוף בתוך העפר? במצרים לא צריך כישוף, יש מספיק כישופים במצרים'...

אבל משה רבינו משיב להם: **"אמרי אנשי, למתא ירקא, ירקא שקול"** - 'כן, דווקא במקום שיש הרבה, אכניס!'. מסביר רבינו מפי רוח-קדשו: **'תבן**

אתה מכניס לעפריים' היינו 'אתה רוצה להכניס **תבונות** התורה באנשים שמונחים **בעפר**?' - אדם מרגיש שהוא רחוק מאד מהתורה - 'מה אני יכול כבר להבין, ואפילו לומר את המילים בקושי'... ואתה רוצה להכניס בכאלה אנשים **'תבן'** - תבונות התורה?

משיב להם משה רבינו: **"אמרי אנשי"** - אכן כן! אפשר להכניס זאת אפילו בכאלה אנשים, אם אדם יהיה חזק ב**'אמירה'** הקדושה, הוא יכניס את הדיבור שלו בתוך התורה, אזי **"למתא ירקא, ירקא שקול"** - אומר רבינו: **יֶרֶק** מרמז על **תשובה**, וכמ"ש (בראשית יד, יד) "**וַיָּרֶק** אֶת חֲנִיכָיו", ובפשטות **'וַיָּרֶק'** היינו שזירז אותם - כל אנשי ביתו - לילך אל המלחמה, וזה מרמז על ענין של **עשיית תשובה**, וכדאיתא במדרש, שזה העניין של **'פרשת תשובה'** שהיה אומר הכהן משוח מלחמה שלימדם איך צריכים לצאת למלחמה [ישנן תקנות שונות והלכות מיוחדות בזה - בנה בית, נשא אשה, נטע כרם וכו'], וזה מעורר אותם בתשובה, כי אם אדם הולך למלחמה והוא ח"ו לא שומר על התורה והמצוות - הוא בסכנה, ולכן הכהן זירזם בתשובה, וזהו "**וַיָּרֶק** אֶת חֲנִיכָיו" - שזירזם בפרשת תשובה.

אומר רבינו: מזה אנחנו למדים, שיֶרֶק זה ענין של תשובה, שאדם 'מזרז את עצמו בפרשת תשובה', וזהו **"למתא ירקא"** - אתה רוצה לזכות לתשובה אמיתית? **"ירקא שקול"** - לא רק תזכה ל'תשובה פשוטה', אלא תזכה ל**"תשובת המשקל"**, היינו **'תשובה אמיתית'**, ומהי? שאדם נקלע בדיוק לאותו מצב שבו היה בשעה שעשה את הדבר הלא-טוב, וקרה לו כישלון, הוא נפל באיזה ענין, וכמו שאומרת הגמרא (יומא פו:): 'באותה אשה באותו פרק באותו מקום'; ועכשיו הוא מהפך את הכל אל הקדושה! הוא עומד חזק, ולא נכשל! זו נקראת **'תשובת המשקל'**. כך אומר רבינו שם. **איך ידע אדם שהוא באמת 'חוזר בתשובה שלימה'? כשהוא חוזר לאותו מקום, באותו זמן ומצב שהיה, ועכשיו הוא שומר על עצמו!**

והעניין מובן מאד לשמירת העיניים, שהנה אדם עובר באותו במקום שבפעם הקודמת לא זכה לעמוד בו בניסיון[א], והנה שוב נקלע לשם, ויש לו את אותו הניסיון, אך עתה הוא פונה עצמו מזה - עוצם את עיניו ולא נכנס אל הענין כלל וכלל, זו נקראת **'תשובת המשקל'**.

ממשיך רבינו שם ואומר: איך זוכים לתשובה כזאת שלימה? הסוד טמון במילים שאמר משה רבינו ליוחני וממרא: **"אמרי אנשי"** - ה**'אמירות'** של איש הישראלי! **שאדם יתחיל להכניס את עצמו בתוך לימוד התורה!**

לקראת סוף פרשת השבוע, כשפרעה רואה איך שמשה רבינו מעורר את עם ישראל על כל זה, אומר פרעה: **"נִרְפִּים**

א. אדם אומר: 'עדיף לי לא להגיע לאותו המקום'... ואכן צריכים להיזהר בזה, שאדם לא יבוא לידי ניסיון, כמו שמ־ בקשים בכל יום "ואל תביאני לידי ניסיון", אלא מדובר שהנה הוא הגיע לאותו מצב בדיוק, ועתה הוא עומד בניסיון.

אַתֶּם נִרְפִּים עַל כֵּן אַתֶּם אֹמְרִים נֵלְכָה נִזְבְּחָה לַה'", "תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה עַל הָאֲנָשִׁים"; ולפי היוצא מדברי רבינו אלו, זהו העניין של "וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה" - 'בחומרתא דשמעתא ובליבון הלכה', כי זו העצה של פרעה: 'אם אתה לא מבין את מה שאתה לומד - תעזוב! זה לא בשבילך! רק הבנה מלאה נקרא "לימוד התורה"!'. **זו העצה של פרעה! 'פַּרְעֹה' יושב על 'הָעֹרֶף', ורוצה שאדם יתרשל מן האמירה הקדושה!**

ואכן, העניין סובב ביותר על **לימוד התורה**, אבל כן הוא **בכל ענין**: איך הס"מ מחליש את כח האדם בקיום התורה והמצוות? איך הוא גורם לו חלישות הדעת? הוא אומר לאדם: 'מה כבר אתה עושה?... וכי אתה מבין את מה שאתה עושה?! אתה סתם בן־אדם פשוט... יש צדיקים ש'**הם**' מבינים היטב את העניין, ועושים את העבודה, אבל אתה - מה כבר שווה עבודתך?!'... ואדם עלול להקשיב לו - 'מה כבר שווה העניין שלי? אני סתם אדם פשוט'...

אבל אדם צריך לדעת שכל תנועה קטנה שהוא עושה לכבוד ה' יתברך - זה כ"כ חשוב למעלה! הקב"ה אוהב את זה!

העניין של '**הבנה**' - שאדם יזכה לשלימות המוחין, ויבין וידע מה הוא עושה וכו', זה לוקח הרבה זמן, ואם אדם יחכה עד אז - הוא לא יגיע לשום מקום... משל לאדם הרוצה לבנות בנין, וכי הוא יכול להתחיל מלמעלה? מאיפה?! מהאוויר?!... **מוכרחים להתחיל מלמטה! ולא רק 'מלמטה', אלא ככל שהבנין יותר גבוה - כן צריכין לחפור את היסודות בעומק האדמה יותר ויותר עמוק!** כדי להעמיק בנין גדול ורם - צריכים להעמיד שורשים חזקים מאד, ואז לאט לאט בונים - קומה ראשונה, שניה, שלישית - עד שיכולים להגיע למאה־ושתים קומות... **אבל אם אין לאדם את היסודות - איך יבנה משהו?...**

כן הוא בעבודת ה': אדם כבר רוצה להיות "מבין", ולדעת 'סודות התורה', ולזכות ל'דביקות הקב"ה', והוא מחכה שיזכה לזה כבר... **אבל ככה אתה לא תגיע לשום דבר! הדרך היחידה היא שתתחיל לעשות כפי נקודת האמת שלך - כפי שאתה עכשיו, בתמימות ופשיטות, בלי שום הבנה!**

וכאמור, זה ביותר סובב על **לימוד התורה**, שאמר רבינו בפירוש: '**אין צריכים אלא רק אמירה בעלמא**' - תגיד את המילים! "**אמרי אנשי**" זה כלל כ"כ גדול! '**אמרי**' אותיות '**מאיר**' - זה יאיר לך! וכמו שרבינו אומר שם בפירוש, שכשאדם זוכה ללמוד תורה, התורה מאירה לו לכל המקומות שהוא צריך לעשות תשובה, ואיך? אם תתחיל להגיד בדרך של '**אמירה בעלמא**' אפילו!

ובעניין הזה חשוב להדגיש: אין הכוונה שאדם 'יסגור את השכל' שלו בעת לימודו, כדי לא להבין מאומה... היה פעם איזה טיפש שטען 'השיטה של רבינו היא לא להבין'; זו טיפשות שאפילו לא כדאי לחזור עליה... אלא

מאי? אדם הולך עם שכלו הפשוט, ואם עכשיו אני מבין - איזה יופי, זכיתי להבין! מילה אחת הבנתי? יפה... הבנתי איזה פסוק או איזו משנה או שורה בגמרא? אדרבה! ואם לא הבנתי - אני ממשיך! וכמו שרבינו אומר, שלא יעמוד עצמו על נקודת אחת ויתבלבל מדוע לא מבין, אלא תמשיך! בפעם השניה תגיע אל המקום הזה ותבין יותר, וכן בפעם השלישית וכו', וכך הוא בכל הלימודים!

רבינו אמר את זה לרבי נתן לגבי לימוד קבלה, שהנה רבינו ציווה לו ללמוד קבלה - 'עץ חיים', 'פרי עץ חיים' וכו', ורבי נתן אמר לרבינו: 'הרבה דברים אינני מבין'... אמר לו רבינו: **'תעשה איזו נקודה היכן שלא הבנת - שיהא לאות ולזיכרון, ותמשיך הלאה, ותראה שבפעם השניה כבר תבין יותר, ותמחק את הנקודה שעשית לפני־כן'...** וכן הוא בכל הלימודים, ואם אדם הולך כך בתמימות ופשיטות - הוא זוכה לטייל בכל חלקי התורה הקדושה!

שיעור בתנ"ך - איזה לימוד נפלא! הנה לא־מזמן התחלנו כבר את המחזור השני, והנה עוד מעט כבר מסיימים את ספר שמואל־א'... אילו לימודים טמונים בסדר הלימוד בתנ"ך! אנחנו קוראים את כל הסיפורים על דוד המלך - איך שהחזיק מעמד בכל הרדיפות שהיו לו וכל הבלבולים שעבר מכולם - מכל המשפחה שלו בכלליות, ומשאול המלך בפרטיות, זה מבהיל על הרעיון! רואים את זה בפסוקים שעכשיו אנחנו לומדים, איך ששאול המלך מבקש להמית את דוד, ודוד בורח בכל פעם למקום אחר, ואם מתבוננים בזה - רעדה אוחזת באדם, ממי מדברים פה? דוד המלך! 'נעים זמירות ישראל'! והוא צריך לברוח לכל מיני מקומות שונים, ויש בזה כ"כ הרבה לימודים לאדם!

רבינו פעם אמר: **'הספר מוסר שלי הוא התנ"ך'**; אדם שלומד תנ"ך בתמימות ופשיטות - זה הספר מוסר הכי גדול! אדם מחפש כל־מיני ספרי מוסר, ואכן בוודאי שזה ענין גדול ללמוד ספרי מוסר - כמו 'חובת הלבבות', 'מסילת ישרים' וכו', אבל רבינו אמר **'הספר מוסר שלי זה התנ"ך'**, כי כשאדם לומד את התנ"ך בתמימות, והוא רואה כאלו דברים - זה ממש תופס אותו: 'מה קורה כאן?'... רואים איך דוד המלך בורח בכל פעם להקב"ה, הנה מחפשים אותו - והוא לא מתייאש, **איזה מוסר!**

רבי נתן כינה את ספר התנ"ך **"כל טוב"**, והשיחה הזאת נאמרה קודם הסתלקות רבי נתן, שהרי היה לו שיעור קבוע בתנ"ך, והוא אמר **"תביאו לי את ה'כל טוב'"** [כנראה רבי נתן רצה לפני הסתלקותו למסור את המסר הזה לדורות - מה זה 'תנ"ך'...], ובתחילה לא הבינו למה מתכוון - כנראה רבי נתן לא היה רגיל לדבר ככה, ואמר: **'את התנ"ך! תביא לי את התנ"ך! זה 'כל טוב'!'...**

ומה זה "כל טוב"? בתמימות ופשיטות: **"כל טוב!"** מה כבר יכול להיות יותר טוב מ"כל טוב"?... הכל טוב! זה 'מעין עולם הבא' - "בכל מכל כל"! זה

"כל טוב"...

ואשרי הזוכה שיש לו שיעור כסדרן בספרי התנ"ך - בכל יום פרק אחד, כמה זמן כבר לוקח להגיד פרק אחד בתנ"ך?... אם אדם יסתכל בשעון - זה לא לוקח אפילו עשר דקות... וכך אתה זוכה לתפוס בכל יום שיעור בתנ"ך, וזוכה לעשות סיום, ועוד הפעם סיום, וזה מאיר את העיניים של האדם! הוא מתבונן בכל הסיפורים על דוד המלך ושאול המלך, וכן על אלישע הנביא ואליהו הנביא וכו', ותמה לעצמו: 'חשבתי שהסיפורים האלו מופיעים רק בחוברות הסיפורים של הילדים... והנה אני רואה שזה פרקים שלמים בתנ"ך'... **זה ממש מעורר את הלב! זה מוסר אמיתי ו"כל טוב"!...**

שיעור במשניות - בכל יום פרק אחד לכל הפחות, ואם זוכה ללמוד ח"י פרקים משניות - אשרי לו! **'מִשְׁנָה'** אותיות **'נְשָׁמָה'** ואותיות **'מְשַׁנֶּה'**! איזו זכות שאדם לומד בכל יום - לכל הפחות - פרק אחד משניות!

הנה עכשיו התחלנו את **ימי השובבי"ם הקדושים**, ומה זה **'שובבי"ם'**? מחכים שיהיה שלג בחרמון ויעשו 'גלגול שלג' - או שאר סיגופים... ואכן כתוב בדברי הרבה מקובלים שזה תיקונים גדולים, אבל לא כל אחד מסוגל לזה... 'ומה אעשה **'לעובדא ולמעשה'**?'... - יתלו שלטים גדולים שיהיה במקום פלוני שלג וכו' ויעשו 'גלגול שלג' - **'אבל מה אעשה עד השלג ואחר השלג? מה יהיה איתי?!'...**

על זה מגלים לך: **תטבול את עצמך - היכן? בדברי תורה! שם תעשה 'גלגול'... - 'גלגול' בתנ"ך, 'גלגול' במשניות, 'גלגול' בגמרא, ובזה יתקיים** (ישעיה א, יח) **"אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ" - השלג הזה יטהר אותך!** 'תגלגל' את עצמך היטב ב'שלג' הזה... הרי מה העניין של 'גלגול שלג'? שאדם לוקח עצמו ומתגלגל בתוך השלג, אותו דבר תעשה בלימוד התורה - תגלגל עצמך בתוך התנ"ך, בתוך המשניות, בתוך הגמרא - עוד הפעם ועוד הפעם ועוד הפעם!

'שלג' עולה בגימטריא שלוש פעמים **'אל"ף'** (אל"ף = 111, כפול שלוש = 333), **ו'אל"ף'** סובב על לימוד התורה הקדושה, בבחינת (איוב לג, לג) **"וַאֲאַלֶּפְךָ חָכְמָה"**, והעניין של **שלוש פעמים** כדי שיהיה **"חזקה"** - הן **מקרא**, הן **משנה** והן **גמרא**, כי אדם צריך להיות חזק לכל הפחות באלו שלושת הלימודים, וכמו שמוהרא"ש היה תמיד מעורר, שלכל הפחות צריכין לדקדק על אלו ג' הלימודים, וכמאמרם ז"ל (שבת קכ.) על הפסוק (ישעיה ג, ז) **"וּבְבֵיתִי אֵין לֶחֶם וּבְאֵין שִׂמְלָה" - 'שאין בידי לא מקרא ולא משנה ולא גמרא'**; אדם צריך להיות חזק בזה בכל יום: **שנים מקרא ואחד תרגום** - שזה כולל גם את **לימוד נ"ך** [תורה שבכתב]; **משניות** - פרק אחד לכל הפחות, או שני פרקים, כמה שאדם יכול! **גמרא** - תלמוד בבלי, שזה כבר **כלול מהכל** (עי' סנהדרין כד.), וזוכים שבונים **בי"ת** - עם **ירושלמי ותוספתא**; כזה **'גלגול'** תעשה! ואולי תרגיש שזה ממש קשה לך, ולא בא בקלות, אז זה ממש כמו 'גלגול שלג'...

הרי כשעושים ממש 'גלגול שלג', לא

נמצאים שם שעות ע"ג שעות... קופצים ועושים את הגלגול במשך כמה שניות, ומרגיש 'אה! קיבלתי תיקון!'... **ואתה 'תגלגל' את עצמך במשך רבע שעה בתוך התורה הקדושה, תנסה במשך רבע שעה 'לגלגל' את עצמך... ממש קשה לך לשבת וללמוד, אבל אתה מחליט: 'אני לא זז מכאן עד שאגמור את הלימוד הזה! - את התנ"ך, את המשניות, את הגמרא; אני לא זז!'...** זה ממש 'גלגול שלג' - אתה 'מגלגל' את עצמך בתוך **'שלג'** - היא התורה כנ"ל, **של"ג** בגימטריא ג' פעמים **אל"ף**, שהוא לשון של 'לימוד', וכמו **'לאלף'** וללמד מישהו, ומשתמשים הרבה בלשון זו לעניין 'אילוף' חיות, שיש בזה חכמה איך לאלף חיה ובהמה, וגם אנחנו - צריכים 'לאלף' את עצמנו עם לימוד התורה... בזה מקיימים 'גלגול שלג'!

ובפסוק הראשון של פרשת שמות - שהוא התחלת ימי השובבי"ם, מרומז לימוד **ש'נים מ'קרא ו'אחד ת'רגום** - שהוא ראשי־תיבות **'שְׁמוֹת'** (כמובא בבעל הטורים שם), שזהו הלימוד הראשון, כי הוא חיוב מחכמינו הקדושים (ברכות ח.), ולא לחינם שזה רמוז במילה **'שמות'**, כי אדם שזוכה להיות חזק בלימוד **ש'נים מ'קרא ו'אחד ת'רגום** הוא מקבל **'שם'**, מהו השם של אדם? אומר רבינו בשיחות הר"ן: **זו הנשמה שלך!** ובשביל זה תראה שיהיה לך שם קדוש... לא שם על־שם האופק, השחר, החושך או העץ[ב]... שיהיה לך שֵׁם! וכשאדם מקבל שם - זה קשור לשמות וצירופים שונים, ולא כל אחד זוכה להבין את זה, ועל־כן כשנותנים שם - צריכים להתייעץ על זה, כי ישנם דברים גבוהים מאד בשמות, וצריכים שיהיה צירוף טוב על אותו השם, וזה מועיל לאדם שכל החיים שלו הוא שואף למלאות את השם שלו.

וזה הענין של **"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** - שתראה לקדש את שמך, ומזכירים את כל שמות י"ב שבטי י"ה, ואיתא בספה"ק, שי"ב שבטים מכוונים כנגד י"ב חדשי השנה, וי"ב חדשי השנה מכוונים כנגד י"ב צירופי שם הוי"ה [כמודפס בסידורים בתפילת מוסף של ר"ח], כי את שם הוי"ה יכולים לכתוב בי"ב אפנים שונים [מילה של ארבע אותיות, אמנם בעיקרון יכולין לכותבה בכ"ד אפנים, אך כאן מחמת שיש שתי ההי"ן - יכולים רק מחצית מכ"ד, שהוא י"ב], וכל שבט יש לו שורש באחד מצירופי שם הוי"ה. ובכל הצירופים יש רל"א שערים - כל־מיני מספרים וגלגולים שיכולים לגלגל ולצרף את השמות בקדושה.

הכלל, אדם צריך להשתוקק להגיע ל**"שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"**, ואיך תגיע לזה? תלמד **ש'נים מ'קרא ו'אחד ת'רגום**! תלמד לכל הפחות את החומש - שנים מקרא ואחד תרגום, וזה יקדש אותך!

ב. יש בני־אדם שאינם יודעים, ונותנים שמות בדויים - אם היה האופק יפה כשתינוק נולד, הוא נותן שם 'אופק'... ושאר שמות מוזרים; **כשנותנים שם צריכים להיזהר שיהיה שם תנכ"י - על־שם צדיק (או לבנות, על־שם צדקת), זה מאד מאד חשוב!**

רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' יט) לעניין שנים מקרא ואחד תרגום, שהעניין של תרגום הוא לברר את הקדושה מתוך הקליפה, כי הקדושה זה בחינת 'לשון־הקודש', והקליפה זה בחינת "רוּחַ סְעָרָה, עָנָן גָּדוֹל וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת", וביניהם יש דבר שהוא באמצע, ונקרא 'קליפת נוגה', וזה התרגום, שעל־ידי שאדם לומד תרגום - ומפרש את לשון־הקודש של החומש[ג] - בזה מברר מן הטומאה אל הקדושה, כי יש את 'קליפת נוגה' שהיא בין הקדושה לטומאה, ועלינו תמיד להכניס כמה שיותר בתוך הקדושה!

דהנה ישנם דברים שהם בגדר '**דְּבַר הָרְשׁוּת**', ומהו '**רְשׁוּת**'? הרי בעצם אין לעם ישראל 'דבר הרשות' [וכמו שמזכירים בהדלקת נר חנוכה "אין לנו רשות להשתמש בהם"], ואי-אפשר לו לאדם לעשות 'מה שהוא רוצה'... **אדם שיש לו רצונות טובים - הוא יכול לעשות מה שהוא רוצה... אבל אדם שיש לו יצר הרע גדול, וכי הוא יכול לעשות מה שהוא רוצה? חס ושלום!** וכל הסוד הוא לקחת את ה'**רשות**' ולהכניס אותו בתוך הקדושה, לדוגמא: עכשיו מותר לך לאכול, ויש ברשותך לאכול, תאכל כמו שצריך - תעשה ברכות, תיזהר בכשרות המאכלים, ומה עשית? הפכת את '**דבר הרשות**' ל'**דבר מצוה**'! מילא בשבת ויו"ט שיש מצוה לאכול - הרי זו 'מצוה' ולא 'רשות' [ורבינו אומר (תורה נז) שאכילת שבת כולו קודש וכולו אלקות], אבל בימים רגילים, שאין האדם 'מוכרח' לאכול, יקח את האכילה ויקדש אותה!

והדבר קשור היטב לימי שובבי"ם הקדושים, שאכן מובא בדברי צדיקים ענין של תעניות, אבל רבינו הזהיר אותנו על זה, ובפרט בדורות אלו. בדורות הקודמים, שהגופים היו יותר חזקים, היה שייך יותר הענין של תעניות [רבינו בעצמו צם תעניות לאין-ספור... בשנה אחת רבינו צם שמונה-עשרה פעמים ממוצאי שבת עד ערב שבת!], אבל רבינו אמר לנו, שצריכים לדקדק אמנם בצומות המובאים בשו"ע, אבל יותר מזה לא צריכים צומות, למה? כי זה מחליש את הגוף, וממילא אין לו כח לעשות שום דבר בעבודת ה'. רבינו כשהוא צם - באותן שנים היה עיקר שלימותו בעבודת ה', ואז הוא הגיע למה שהגיע, כי זה לא החליש את כוחו, אבל אנחנו צריכים לאכול, בשביל מה? כדי להיות חזקים בעבודת ה'!

ואכן, היה מנהג אצל אנשי שלומינו,

ג. על חמישה חומשי תורה יש את תרגום אונקלוס, ועל הנ"ך יש את תרגום יונתן בן עוזיאל (מי שהתחיל את מסכת מגילה לכבוד פורים, ראה בתחילת המסכת את העניין הזה של התרגום), שהוא היה מהתנאים הגדולים, עד שעליו אומרת הגמרא (סוכה כח.) "**כל עוף הפורח מעל גביו - נשרף**"; יונתן בן עוזיאל - כזאת קדושה עליונה! והוא תרגם את כל הנ"ך, ואשרי מי שלומד את התרגום הזה - לכל הפחות פעם אחת! אחר שסיים כמה פעמים את התנ"ך, מה יהיה אם יוסיף את לימוד תרגום יונתן? ואמנם לא מובא שיש מצוה של שנים מקרא ואחד תרגום בלימוד נ"ך - כמו בלימוד חומש, אבל הרי זה חלק מהתורה - תרגום יונתן בן עוזיאל, שמפרש את התנ"ך, ואשרי מי שיזכה פעם אחת לכל הפחות לקרוא את תרגום יונתן!

שהנה מוצאים שכשציווה רבינו הנהגות טובות לרבי נתן - כמו לימוד ח"י פרקים משניות, אחת מההנהגות ציווהו שלא יאכל 'מעת לעת' דבר מן החי, זאת אומרת לא בשר, לא דגים, וגם לא היוצא מן החי - כמו חלב וביצים, זה סוג תיקון שרבינו נתן. והיו מאנשי שלומינו שלקחו הנהגה זו. אבל אדם לא צריך לצום, יאכל לחם וירקות וכל מה שהוא צריך - לא צריך לצום ולא יהיה לו כח, אבל אח"כ צריך למעט בתענוגים. ולכן היו הרבה שנהגו כך בימי שובבי"ם.

אבל העיקר שאדם יהיה רעב וצמא לדברי תורה, בבחינת (עמוס ח, יא) "לֹא רָעָב לַלֶּחֶם וְלֹא צָמָא לַמַּיִם", שזה ענין של צום שהוא בבחינת (תהלים סג, ב) "צָמְאָה לְךָ נַפְשִׁי", וכמאמרם ז"ל (סנהדרין ק.) 'כל **המרעיב עצמו** על דברי תורה' וכו' - הוא לומד את התורה כשהוא רעב להתורה! הוא מרגיש שמוכרח את הלימוד!

הכרתי צדיק אחד, עובד ה' גדול וחסיד, שלפעמים אחר התפילה בבוקר, הוא היה אומר: "**חבר'ה, בואו נכניס משהו בפה**" - 'הבה ונטעם משהו'... וכל החברים שמחו, כי חשבו מן הסתם יביא איזה 'כיבוד' - עוגות ושתיה וכו', ואולי כמו שנהגו - קצת יי"ש... והנה פתאום הוא מחלק לכולם משניות - כל החבר'ה שישבו בשולחן קיבלו משניות, והיה אומר להם "**בואו נלמד איזה פרק משניות**"... ואז הבינו למה התכוון "**בואו נכניס משהו בפה**", כי זה ממש כמו אכילה, וכמובא בדברי רביז"ל (ליקו"מ ח"ב סי' ח), שיש '**מזונא דגופא**' ויש '**מזונא דנשמתא**' - ישנו מזון של הגוף, שזה האוכל הפשוט שצריכים לאכול, וישנו המזון של הנשמה, שזה לימוד התורה, **וכי הנשמה לא צריכה לאכול?...** כשמגיע לגופו - אדם יודע היטב כמה אוכל ישביע אותו, ולפעמים הוא גם מוסיף עוד ועוד... בזה הוא ל מטעה את עצמו... הוא יודע היטב מה טעים לו, ואיזה מאכל הוא אוהב, ואוכל כמה שאוכל... **ומה עם הנשמה שלך? אתה יודע איזו רעבה היא?!... היא צועקת "אני רעבה! אני רעבה!"...**

ורבינו נותן לנו 'מתכון' ו'תפריט' ע"י 'סדר-דרך-הלימוד', שעי"ז אדם יכול להשביע היטב רעבון נשמתו; משל לאדם שנכנס למסעדה, והוא רואה 'תפריט' שלם - דגים, סטייקים, 'סושי', יש שם הכל... ואתה מזמין בתור "חברה'מן" - 'תביא לי מהכל'... והרי אי־אפשר לו לבדו לאכול מנה שלימה מכל סוג של מאכל, אז מבקש רבע מנה מהדגים, רבע מנה מהבשר וכו', וכך רבינו נותן לנו את לימודי התורה - עם 'תפריט' שלם, ומגלה לנו שאפשר לאדם לזכות להיות **בהכל**! ועל־ידי־זה הוא יקיים את אלו הצומות, וגם 'גלגול שלג' כנ"ל, שהנה אתה מרגיש רעב - ומשביע את הרעבון בתורה!

הנה ידוע העניין של לימוד תיקוני זוהר בימי חודש אלול, ואשרי מי שיזכה לזה גם בימי שובבי"ם, כי הרי ענין של תיקוני זוהר הוא לבנות בית לשכינה הקדושה, וזה ג"כ מאד שייך לימים אלו - ירידת מצרים, שעבוד מצרים,

וצריכים להוציא את השכינה מהגלות. ובחודש אלול זה ידוע אצל כל העולם, ויש הרבה שלמדו איזה שיעור בתיקוני זוהר אחר התפילה [וברוב הדפוסים, התיקוני זוהר מחולק מראש חודש אלול עד יו"כ], ועל זה איתא בשיחות הר"ן (סימן קכח): **'פַּעַם אֶחָד הָיָה מְדַבֵּר מֵעִנְיַן אֱלוּל, וְאָמַר: שֶׁמַּה שֶׁנּוֹהֲגִין לוֹמַר תִּקּוּנִים בֶּאֱלוּל, שֶׁהַנִּגּוּן שֶׁל הַתִּקּוּנִים וְגַם מֵהַחֲלִישׁוּת הַלֵּב שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד אָז, מֵחֲמַת שֶׁכָּל אֶחָד מִתְאַחֵר אָז בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ יוֹתֵר מֵרְגִילוּתוֹ, מִכָּל זֶה נַעֲשֶׂה דְּבָרִים עֶלְיוֹנִים וְתִקּוּנִים גְּדוֹלִים לְמַעְלָה'**; כי עפ"י רוב, בן־אדם אחר התפילה, אולי אומר תיקון־הכללי - ותיכף הוא רץ לטעום משהו... [והיה מנהג בבתי־כנסיות שנותנים משהו לטעום]. ועל זה אמר רבינו: **"אתם יודעים מה שנעשה בשמים מזה שאדם מתעכב עוד קצת בביהמ"ד אחר התפילה?... הוא נשאר עוד רבע שעה לומר תיקוני זוהר, מה נעשה בשמים מזה שהוא מרגיש את הרעבון בבטן - והוא יושב ולומד!"**... בשמים, הדבר הזה מאד מאד חשוב - שאדם עצר את עצמו והוא לומד!

והנה, לא מדובר שהוא צם, אלא אח"כ הוא הולך ואוכל 'סעודה שלימה'... אבל הוא קיים ענין של 'תענית שעות', וכמו שמוצאים בגמרא מסכת תענית. יש כמה פירושים מה נקראת 'תענית שעות', אבל פשוטו כמשמעו הוא כאמור, כלומר - אין הכוונה שאדם אכל ארוחת בוקר 'טובה' - מלאה בכל מיני מאכלים וכו', והנה עוד כמה שעות יאכל ארוחת צהריים, אז השעות שבאמצע הן "תענית שעות"... אלא מדובר שאדם היה אמור לאכול, והוא דוחה את זה בשעה, חצי שעה, רבע שעה, והוא חושב 'מה כבר עשיתי'... אבל למה עשית את זה? 'כי אני עכשיו תפסתי איזה לימוד; נשארתי בביהמ"ד ולמדתי שנים מקרא ואחד תרגום, למדתי משניות, ועוד איזה לימוד', וזה כמו "תענית שעות"! אדם שעושה את זה - זה נחשב מאד בשמים!

כי בשמים, הכל הולך אחר כוונת האדם, הקב"ה יודע בדיוק את הכוונה של האדם, והנה לצום יום שלם - זה קשה לו, ובפרט כ"כ הרבה צומות שצריכין - כמובא בספה"ק על ימים אלו, והנה הוא יצום, ומה יהיה עם התורה ותפילה שלו?... מה יהיה עם עבודת ה' שלו?... אם היה מסוגל את שניהם ביחד - אז היה שייך, אבל הנה הוא יעשה את הצומות האלו, ובינתיים הוא ישן במיטה ולא יכול לזוז... ומה הוא הרוויח מזה?!...

כללו של דבר: ימי השובבי"ם אלו ימים שיכולים להזדרז מאד ולהוסיף בלימוד התורה, אדם שהוא לא זכה להיות כ"כ חזק בשנים מקרא ואחד תרגום - **הוא מתחיל משבוע זה! לא ייאחר! אדם שמאיזו סיבה לא זכה ללמוד את ספר בראשית - יתחיל "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"! צועקים אליך! שנים מקרא ואחד תרגום!**

הבעל הטורים מביא על המקום ראשי-תיבות לעניין זה מכל המילים הראשונות של הפסוק: **"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת**

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - **וְ**'אָדָם **אֲ**'שֶׁר **ל**'וֹמֵד **הַ**'סֵּדֶר **שְׁ**'נַיִם **מ**'קְרָא **וְ**'אֶחָד **תַּ**'רְגּוּם **בְּ**'קוֹל **נָ**'עִים **יָ**'שִׁיר **יְ**'חֶיֶה **שְׁ**'נַיִם **רַ**'בּוֹת **אֲ**'רְכִּים **לְ**'עוֹלָם; שזה איתא בפירוש בגמרא (ברכות ח:): **'וכל המשלים פרשיותיו עם הציבור, מאריכין לו ימיו ושנותיו'.**

אלו הם התיקונים, הסיגופים והעינויים של **שובבי"ם**; זה הסיגופים! שאדם לא מוותר על זה! לפעמים אתה מאד ממהר לאכול ארוחת בוקר, ואתה אומר 'אלמד שנים מקרא בצהריים או אחר מנחה או מעריב', ולבסוף כבר לא היה לך כח... ומהי העצה? **תיכף ומיד אחר התפילה! כן, תסגף את עצמך בכמה דקות אלו, תלמד שנים מקרא ואחד תרגום, וזה יהיה הצום שלך! זכית שיהיה לך צום! בזה קיימת את הצומות של שובבי"ם!**

זה הענין של **"וְאֵלֶּה שְׁמוֹ"ת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** - **ש**'נים **מ**'קרא **ו**'אחד **ת**'רגום.

וגם לימוד **משניות** מרומז בזה הפסוק, כי **"שְׁמוֹת בְּנֵי"** אותיות **"במשניות"**, רמז נפלא מהפסוק כמה אדם יתחזק בימים אלו בלימוד משניות, **ואשרי מי שיזכה לעשות סיום משניות בימים אלו!** הרי שובבי"ם זה ששה שבועות [ואנחנו כבר בחצי של השבוע הראשון], ואיתא בספה"ק: **'שובבי"ם'** עולה בגימטריא **'ש"ס'** - **ש**'שה **ס**'דרים של משניות, שמסוגל מאד בימים אלו! **ולכל הפחות שיהיה לאדם בכל יום איזה סדר במשניות - הן פרק אחד, הן שני פרקים, העיקר שהוא לא מפספס!**

וזה כל הענין של שובבי"ם, וכמו שאומר הנביא [קורין זאת בשבת שובה]: **"קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'"** - אתה רוצה לחזור בתשובה באלו ימי השובבי"ם? אתה תוהה מה תיקח - 'צום?! סיגופים?!'... אומר הנביא: **"קְחוּ עִמָּכֶם 'דְּבָרִים' וְשׁוּבוּ אֶל ה'"** - תשפר את ה'**דיבור**' שלך! וזה כולל את הכל:

לימוד התורה - תוסיף, תהיה עקשן בימים אלו על שיעורים אלו, אל תוותר! ואולי לכבוד שובבי"ם תוסיף איזה שיעור שאינך רגיל כל השנה - מה שנראה לך, הן תיקוני זוהר, או הזוהר בעצמו, ואם זה אילו מדרשים - מדרש רבה או תנחומא, תוסיף איזה לימוד! **אלו הסיגופים שלך! זה מה שאתה מרוויח בימי השובבי"ם! זה יביא לך תשובה!** זה **"קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים"** - דיבורי תורה ודיבורי תפילה!

תפילה - תבוא להתפלל בכל יום תפילה בציבור: שחרית, מנחה, מעריב, לא לוותר! - 'אבל קשה לי לקום בבוקר'... **בימי שובבי"ם תעשה סיגוף! לא מדברים פה מ'גלגול שלג' - אבל 'תגלגל' את עצמך לצאת מן המיטה... בשביל זה צריכים ג"כ איזה 'גלגול' - ופתאום נפלת על הרצפה... וזה כבר יעיר אותך!** אתה מרגיש ממש קשור למיטה ואינך יודע איך לצאת ממנה, אז 'תגלגל' עצמך - והנה אתה על הרצפה, וכבר קמת... **העיקר שתגיע לביהכנ"ס להתפלל במנין!** כמה שאתה יכול! אין לך זמן? אתה ממהר לעבודה? **בסדר, תמהר לעבודה, אבל מקודם תמהר לתפילה...** בתוך המהירות שלך, לכל הפחות הלכת לתפילה מקודם... מיהרת רק לעבודה? ומה עם התפילה?... הגעת

לביהכנ"ס והתפלל במנין, שמעת קדיש, קדושה וברכו וכו', בזה אתה מקיים "**קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'**" - דיבורי תורה, דיבורי תפילה!

בנוסף, רבינו מלמד אותנו שיש ענין של '**דיבורי צדקה**' (ליקו"מ ח"ב סי' ד), שאדם עושה צדקה וחסד עם דיבורו, היינו שהוא לחזק בני אדם, וראשון - לחזק את עצמו, לחזק את בני ביתו; **כמה צריכים להיזהר בדיבורים טובים וקדושים בימי שובבי"ם! איזה סיגוף זה!**

ידוע מדברי הצדיקים (וכן מהחפץ חיים ז"ל), שיש ענין של '**תענית דיבור**'; מהי 'תענית דיבור'? וכי זו 'תענית' שאינך אוכל ושותה?... הנה אכלת 'סעודה שלימה'... **אבל לפעמים 'תענית דיבור' - שאדם יסתום את הפה שלו - זה הרבה יותר קשה מכל הצומות!** זה הרבה יותר קשה מכל הסיגופים - מ'גלגול שלג' וכו', הרי אדם יכול לעשות 'גלגול שלג', ופתאום מישהו נגע בו והפריע לו - והנה הוא מתפרץ עליו ומבזה אותו... הרי עכשיו עשית 'גלגול שלג' בשביל תיקון! - '**אבל הוא צריך לכבד אותי שעשיתי גלגול שלג**'... הוא צועק עליו וכועס עליו, ומה פעל עם ה'גלגול' שלו?... עכשיו צריך עוד הפעם להתגלגל, וכולי האי ואולי שזה יכפר לו... כי על עבירות שבין אדם לחברו - לא מכפרים אלא עד שיבקש מחילה.

ובעניין '**תענית דיבור**' - שאדם ישתוק לגמרי, זה לא היה עבודה מקובלת בפרט אצל רבינו, שאדם לא ידבר כלום?! אכן, היו כאלה צדיקים ששמרו על זה מאד, **אבל החכמה יותר גדולה היא אכן לדבר, ולדעת מה 'כן' לדבר... מה 'מותר' לדבר!**

מספרים על החפץ חיים זי"ע, שהוא לא היה 'שתקן' כלל וכלל, ואדרבה! כל מי שהכיר אותו ידע שהוא היה מדבר הרבה... וזה היה החידוש שלו, הוא היה כזה צדיק ששמר כ"כ על לשונו - היתה לו כזאת שמירת הלשון, עד שאף פעם לא יצא מפיו דיבור לא טוב, **ועם זאת שלא היה 'שתקן' כלל...** הוא חיבר כ"כ הרבה ספרים על שמירת הלשון, שזה מנקה את הדיבור בי"ג נפות - שלא תצא שום מילה שיש בה חשש, ולא רק 'איסור' ממש, אלא רק 'חשש'!

וזו השלימות - שאדם אכן ידבר, אבל ידע '**מה**' לדבר... וזהו הסיגוף הכי גדול, כי לפעמים בוער לו לאדם להגיד איזה משהו - קרה איזה משהו בבית, אשתו אמרה לו משהו, הילדים עשו משהו, והוא כמעט פותח פיו לומר מה שיאמר... והנה הוא מסגף את עצמו, לוקח 'אטב' וסוגר עמו את הפה - **זה 'סיגוף' לא פשוט...**

הגאון מוילנא זי"ע, כתב מכתב ידוע לאמא שלו [וזה מודפס בהרבה מקומות], ובו הוא מחזק את אמו בעניין שמירת הלשון, וכותב שם: **לאיזה שכר נפלא אדם זוכה בעת שעוצר את פיו שלא לדבר מה שלא צריך לדבר - "עַיִן לֹא רָאָתָה"! הוא זוכה עי"ז ל'אור הגנוז'!** ואכן, לא רואים את זה 'על המקום', כי אם היו רואים את זה מיד - לא היתה

בחירה, היה 'ביטול הבחירה'... **הנה הוא רוצה כ"כ לומר את מה שיש לו בלב, אבל הוא עוצר את עצמו! ומה יהיה אח"כ? בשעה שאינו יודע בדיוק מדוע זה הגיע אליו - פתאום מרגיש איזו שמחה, איזו התעוררות, איזה תענוג... מאיפה זה בא? מדוע זכית שהשפיעו מן השמים עליך כזה תענוג עליון? בגלל שאתה זכית לעצור את עצמך - אתמול, שלשום, בשבת קודש, עצרת את עצמך - וסגרת את הפה שלך, עכשיו מגלים לך את ה'אור הגנוז'!**

וזה עיקר השלימות - שמקבלים השכר פה בזה העולם, לא שאדם חושב "כן, בעולם הבא אקבל"... אלא "**בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ**"! - שנזכה לשכר הגדול, ל'אור הגנוז', כאן בזה העולם! שאדם יחיה חיים טובים אמיתיים, ממש בתענוג עליון! וזה נקרא 'שכר אמיתי', שהוא לומד תורה ומרגיש כבר כאן שזה הגן־עדן שלו... התפילה שלו - זה הגן־עדן שלו! הוא זוכה לדבר אל הקב"ה - ו'**זה כבר הגן־עדן שלי!**' ומה שיתנו בשמים - זה 'המשך' לזה העולם... רבינו מלמד אותנו, שכשאדם היה מקורב אל הצדיק בזה העולם, אז גם שם הוא ממשיך בעבודתו... **אדם בזה העולם הוא מכין לעצמו את כל הדברים האלו!**

הכלל, כמה חשוב '**קדושת הדיבור**' בימי השובבי"ם הקדושים, שזהו "**קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים**" - תיקחו עמכם את ה'**דברים**' האלו! תיזהרו במה שאתם מדברים!

נמצא שיש בזה "**סור מרע ועשה טוב**": 'קוּם וַעֲשֵׂה' בעניין של "**קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים**" הוא להרבות בדיבורי תורה ודיבורי תפילה, ומהו ה'**סור מרע**'? להיזהר מדיבורים לא טובים! שהדיבורים בבית יהיו בבחינת (קהלת ט, יז) "**דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים**" - תדבר בנחת! **תעשו בבית 'מבצע' לימי השובבי"ם - לדבר בבית דיבורים שנשמעים בנחת! בשביל רוב אנשים זה סיגוף גדול... הנה הוא רגיל תמיד לצעוק ולצרוח וכו', ואכן כשהכל הולך 'חלק' והכל "ורוד" - זה לא 'קונץ' לדבר יפה... עיקר החכמה כשלא הולך לו בדיוק כמו שחיכה וציפה - הבית לא מסודר ב-100%, לא הכינו את האוכל שהוא רצה, ואולי אשתו אמרה לו משהו... - אז הוא הניסיון! ועתה המבחן: מה 'עכשיו' אתה עושה? אדם שזוכה לעצור את עצמו בכזה מצב, ומקיים** (חבקוק ג, ב) "**בְּרֹגֶז רַחֵם תִּזְכּוֹר**", **את ה'רוגז' הוא ממתיק עם 'רחם' - שמהפך אותו לרחמנות, הוא לוקח את האותיות ח'ר'ם' - שזה ענין של חורבן, ומהפך את זה לר'ח'ם' - אתה יכול להפוך את זה לרחמנות, זהו לפעמים הסיגוף הכי גדול שיכול להיות...**

זהו "**קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים**" - דיבורים טובים של תורה, דיבורים טובים של תפילה; בימים אלו, כמה חשוב לאדם להתחזק עם דיבורי תפילה, שזה בוודאי ענין ג' התפילות בכל יום, אבל יחד עם זאת את התפילה שלימדנו רבינו ז"ל: **לדבר בכל יום כמה דיבורים אל הקב"ה! התבודדות!**

בתורה י"א הנ"ל, רבינו מזכיר את הלשון "**אמרי אנשי**" לגבי לימוד התורה,

והרי אצל רבינו, כל בחינה כלולה מכל הבחינות, נמצא שכשמדברים מ'תורה' - מדברים מ'תפילה', א"כ **"אמרי אנשי"** סובב על אמירות קדושות של תפילה, שגם על־ידי־זה יתקיים **"למתא ירקא, יקרא שקול"** - זה יביא אותך לתשובה שלימה! **תיקח כמה דקות בכל יום בשביל זה! ובפרט באלו ששת השבועות של השובבי"ם - תעשה לעצמך קביעות: 'אני צריך בכל יום לדבר אל הקב"ה' - תתחיל עם חמש דקות, אבל תהיה חזק בזה! תשב חמש דקות ותתבודד להקב"ה!**

והנה, ישנם הרבה אנשים, שכשמעוררים אותם על התבודדות, הם תוהים ושואלים: 'אבל מה אני אגיד?... על מה אתבודד?... מה אדבר?'... סליחה עם הביטוי אבל זו שאלה טיפשית! **אין לך מה לדבר?! תתחיל לחשוב קצת מכל הישועות והדברים שאתה צריך בחיים שלך - הן ברוחניות והן בגשמיות - לא יספיק לך אפילו כמה שעות בשביל זה!** אבל כן היא דרכו של הס"מ, שכשניגש האדם להתבודדות - 'אני לא זוכר כלום... על מה אתבודד?'...

על זה אמרנו כמה פעמים עצה פשוטה: אם אינך יודע מה לומר בעת התבודדות, אל תהיה בטלן, קח לך איזה פתק, או שתחזיק אצלך איזה 'פנקס', ובו תכתוב את כל הדברים שאתה רוצה להתפלל עליהם, אם רק תתחיל - תראה שכל ה'פנקס' כבר יהיה מלא... **יש כל־כך הרבה דברים שצריכים להתפלל - עליך בעצמך, על אשתך, על הילדים, על פרנסה, על בריאות וכו' וכו', וכי חסר על מה להתפלל?...**

אבל כך הס"מ בא לאדם, שכשהוא ניגש להתבודדות - הוא לא יודע מה לומר, ואם יש לו את הפתק עם כל הבקשות - הוא מיד פותח ומתחיל להתפלל על כל מה שכתב לעצמו מקודם, ורואה שהוא רק **מתחיל** וכבר עברו חמש דקות מזמן... לא סיימת אפילו את הדף הראשון...

כי בזה צריכים לקיים (משלי כד, ו) "כִּי בְתַחְבֻּלוֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ מִלְחָמָה", ואדם צריך לעשות כל־מיני תחבולות שונות כדי להינצל מהס"מ, וזאת לא בושה, שיחזיק לעצמו כזה פתק, ותמיד יזכיר עצמו על מה להתפלל.

וזה צריך להיות אצל האדם חולק ולא יעבור בימי שובבי"ם הקדושים בפרט, ואכן זהו סיגוף - **זה לא פחות מגלגול שלג!** - אתה ממש 'מגלגל' עצמך, כי אתה יושב או הולך באיזה מקום ומתבודד, ומרגיש שעוד מעט אתה 'מתפוצץ'... אבל תרגיל את עצמך!

זה ענין התשובה של ימי השובבי"ם - תורה, תפילה, דיבורי צדקה - דיבורים טובים! תעצור את עצמך מדיבורים לא טובים! אם פתאום נכנסת בכעס, ברוגז ובהקפדה - תעצור את עצמך! **איזה סיגוף! איזה תענית! איזה צום!**

נמצא א"כ, שלא צריכים **'תענית דיבור'** לגמרי - שאדם לא ידבר כלום, וכמו שיש נוהגים בכל מהלך השבת - שלא מדברים כלום, ומה יהיה עם חינוך הילדים?! **נניח אם היית לבד, אבל יש**

לך משפחה - יש לך אשה וילדים, אם לא תדבר כלום - מה יהיה?... זה רק יוסיף עוד יותר אווירה לא טובה... תלמד את עצמך 'מה' לדבר ו'איך' לדבר! תדבר דיבורי אמונה ויראת שמים, דיבורי חיזוק, זה יהיה ה'סיגוף' שלך!

אדם שעושה ככה - יהיה לו תיקון אמיתי של ימי השובבי"ם, זוהי תשובה שלימה - תשובה אמיתית!

והכל מרומז בתוך הפסוק הראשון: **"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיְמָה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ"**; מוהרא"ש הקדוש היה תמיד מזכיר בפרשת שמות את המובא בדברי ה'תולדות' הקדוש [והרבה צדיקים כיוונו לאותו ענין, כמו הרבי ר' אלימלך זי"ע ועוד הרבה צדיקים], שלכאורה הפסוק הזה צריך הסבר:

כתוב **"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי 'יִשְׂרָאֵל'"** - משתמש בשם 'ישראל', ולבסוף מסיים: **"אֵת 'יַעֲקֹב' אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ"** - משתמש בשם 'יעקב'.

ועוד, בתחילה משתמש הפסוק בלשון הווה - **"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 'הַבָּאִים' מִצְרָיְמָה"** - ולבסוף מסיים בלשון עבר - **"אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ 'בָּאוּ'"**. וטעון הסבר.

אומר ה'תולדות' הקדוש לימוד עצום ויסודי 'לעובדא ולמעשה': השם **'ישראל'** מלמד על מהלך התשובה של נשמות ישראל. יעקב אבינו קיבל את השם הזה על־שם **"כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹקִים וְעִם אֲנָשִׁים"** (בראשית לב, כט) - שהוא לחם מלחמת ה' אפילו עם מלאך, הוא הס"מ, והוא ניצח אותו, ואז נאמר לו (בראשית לה, י) **"יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ"** - **ישרא"ל** אותיות **ל"י רא"ש**, פירושו בפשטות: שאדם יזכה שיהיה לו 'ראש'! מה הכוונה? שיזכה שיהיה לו 'ראש קדוש' - בתוך המוח שלו! הנה הראש שלו סתום ומלא עם דברים בלתי רצויים ה"י, והעיקר שיזכה לנקות את הראש שלו!

והראש הוא 'המשכן של הנשמה', וכמו שאומרים ב'לשם יחוד' קודם הנחת תפילין: **"הנשמה שבמוחי"** - איפה המשכן של הנשמה? בתוך המוח של האדם! רבנו ז"ל מזכיר (ליקו"מ ח"א סי' ריא) את לשון הזוהר (פקודי רנד): **"כְּלָא בְּמַחְשָׁבָה אִתְבְּרִירוּ"**, כלומר: ההתבררות של האדם - מה מברר אותו? מה מרים אותו? מה מביא אותו לאיזו מדרגה? המחשבה! בזה אדם יכול לדעת איפה הוא אוחז - איפה המחשבות שלו...

ואכן, לוקח הרבה זמן עד שאדם זוכה באמת לנקות, לשפר ולכבס את כל המחשבות שלו, אבל כפי שהוא לאט לאט מנסה להגיע לזה - זה סימן על התשובה שלו! פעם היה כל המח שלו מלא עם זבל, ועכשיו הוא ב"ה חושב מחשבות טובות במשך היום, ופתאום מגיעים לו אילו רצונות וכיסופים וכו', כל זה הוא ענין של **"בְּמַחְשָׁבָה אִתְבְּרִירוּ"** - שהנה עלית למקום אחר, הראש שלך כבר בבחינת **ל"י רא"ש**.

רבנו מסביר (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב,

סימן צא), שהעניין של **ל"י** הוא לחבר את הקב"ה לתוך הנשמה של האדם: **ל'** זה ענין שאדם הוא **לומד**, **י'** זה ענין **המחשבה**, והוא מחבר את שניהם ביחד ונעשה **ל"י**. ורבנו מסביר שם כמה דברים בעניין הזה של **ל"י**, שזה ענין חיבור כל העולמות - 'חכמה תתאה' עם 'חכמה עילאה': **ל'** זה **חכמה תתאה**, **י'** זה **חכמה עילאה**.

חכמינו הקדושים אומרים במדרש, שכל מקום שכתוב "לי" - 'זה הן בעולם הזה והן בעולם הבא'; וזה בדיוק העניין האמור, שמחברים 'עולם הזה' עם 'עולם הבא'!

אדם זוכה להתחתן ולהקים בית, הוא אומר בשעת הקידושין "הרי את מקודשת **'לי'** כדת משה וישראל", מה העניין של ה**'לי'**? זה בדיוק העניין האמור, כי עתה מתחבר העולם הזה עם העולם הבא, שהנה זכית להתחתן, תראה שהבית שלך יהא משכן השכינה, יהיה מחובר בו 'חכמה עילאה' ו'חכמה תתאה' - זה הבית שלך! וזהו "הרי את מקודשת **'לי'**" - דייקא על ידי שזוכים להתחתן!

הזכרנו לעיל את העניין שאין שום מושג של **'רשות'**, וכמו שאומרים בהדלקת נר חנוכה "**אין לנו רשות להשתמש בהם**", ואיתא בספרים הקדושים, שהעניין של **'רשות'** מונח בו סודות גדולים מאד, ונזכיר זאת בקיצור בדרך שנוכל להבין זאת: בכל יום אנחנו אומרים את תפילת רבי נחוניא בן הקנה - "**אנא בכח**" - הבנויה על השם **מ"ב**, ואנחנו מזכירים אותה בכל התפילות - בשחרית ובמנחה, ויש שאומרים בקריאת שמע שעל המיטה, וכן בספירת העומר [ובעוד מקומות רבים שנוהגים להגיד זאת], ואת התפילה הזאת חיבר התנא רבי נחוניא בן הקנה, והוא חיבר את התפילה הזאת על פי הראשי תיבות של השם מ"ב, ולכן מודפס בכל הסידורים ליד מילות תפילת "אנא בכח" את הראשי תיבות של התפילה, שהנה התפילה בעצמה היא כמות-שהיא: "**אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה**" - מבקשים מהקב"ה 'רבונו של עולם, ב'גדולת ימינך תתיר צרורה' - תתיר את כל אלו שאסורים במאסר של היצר הרע!' וכן: "**קבל רינת עמך**" - 'ריבונו של עולם, קבל את התפילות של עמך בית ישראל!' "**שגבנו טהרנו נורא**"!

ובתוך התפילה הזאת הוא הלביש בראשי התיבות את השם **מ"ב** [כי ישנן מ"ב אותיות באלו הראשי תיבות; שבע פעמים שש יוצא ארבעים ושתים, וזהו 'שם מ"ב'], וכתוב בספה"ק (ומקורו בזוה"ק) דברים גדולים מאד על אמירת התפילה הזאת, ואפילו אם אדם רק מסתכל באלו האותיות, כי מה אנחנו מבינים? אבל לכל הפחות מסתכלים באלו השמות הכתובים בצד - בעת שאומרים את התפילה.

השם השני הוא מובן לאדם - "**ק'בל ר'נת ע'מך ש'גבנו ט'הרנו נ'ורא**", שמבקשים מהקב"ה שיקרע את השטן - **ק'ר'ע' ש'ט'ן'** [ומזכירים כמה פעמים את הראשי תיבות של השמות האלה, כגון

לפני תקיעת שופר, אומרים פסוקים שהם ראשי תיבות אלו].

וזה ג"כ מרומז בעניין השובבי"ם, כי הפרשה מתחילה "**וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**" - '**וְאֵלֶּה**' בגימטריא **מ"ב**, ורבנו אומר בספר המידות: "**שם אלוה - שמירה לילדים**"; שם '**אלוה**' הוא שם קדוש, והוא ג"כ עולה כמניין **מ"ב**, והוא שמירה לילדים, מה זה 'שמירה לילדים'? שאדם תמיד מבקש מהקב"ה על שמירת ילדיו - ויחשוב על השם הזה, וזה סובב הן על שמירת הילדים והן על שמירת האדם בעצמו, כי האדם בעצמו הוא ג"כ בבחינת 'ילד'; **אתה רוצה ג"כ להיות 'ילד' - ותמיד להיות נולד מחדש? תמיד תחשוב מהשם הזה!** והשם הזה הוא ג"כ עולה כמנין **מ"ב**

נחזור לענייננו: דיברנו מהעניין של "אין לנו **רשות** להשתמש בהם", ונאמר 'פרפראות לחכמה': אם מתבוננים, גם הקטע האחרון של התפילה מובן לכל אחד: "**שוועתינו קבל ושמע צעקתינו יודע תעלומות**"; מבקשים: 'רבונו של עולם, תקבל את השוועה שלנו! תשמע את הצעקה שלנו, יודע תעלומות!'. ורביז"ל מסביר את השם הזה (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כא), שאם אדם צועק הרבה להקב"ה, אז הקב"ה שומע את השעוה, כי הקב"ה יודע תעלומות הוא.

כי שם בתורה כ"א, רבינו מדבר מעניין של תפילה בצעקה - שאדם צריך לצעוק בתפילה כמו צעקת היולדת, **כשאדם צועק להקב"ה -זה מטהר את המוחין!** וזה עוד סוג של 'סיגוף'... אתה רוצה 'סיגוף'? הנה לך! אכן, לא יכולים לעשות זאת בין בני אדם, אבל תחפש איזה מקום המרוחק ממקום בני אדם - באיזה שדה, או מקום סגור - 'מרתף' וכדו', ושם תצעק להקב"ה! רבנו אומר שם, שזה מזכך, זה מוליד את המוחין - כמו צעקת היולדת, שהוא ענין של 'הולדה' - שמוליד את המוחין. אתה צועק להקב"ה '**איי, רבונו של עולם, תציל אותי!**'...

וכאמור, צריך להתנהג בזה עם שכל, לא שאדם יצעק באמצע הרחוב... ואפילו בבית - הרי אנשים נמצאים איתך, ומה אתה צועק?... אתה רוצה לצעוק? בסדר, תצעק, אבל לא ליד בני אדם... אנשי שלומנו היו עושים את זה הרבה, אבל לא ליד בני אדם, אלא באיזה מקום שאף-אחד לא שומע - באיזה הר וכו' כדי שאף-אחד לא ישמע.

אז רבנו אומר שם, שזה מאד מועיל לזכך את המוחין - "**שוועתינו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות**"; הקב"ה 'יודע תעלומות' - הוא יודע בדיוק מה אנחנו רוצים בתפילותינו.

והנה, הצירוף של המילים האלו - "**ש'וועתינו ק'בל ו'שמע צ'עקתנו י'ודע ת'עלומות**" - כחלק מ'שם מ"ב', כפי שכתוב בצד התפילה: **שק"ו ציי"ת**; ונבאר זאת בפשטות [איתא בשיחות הר"ן (סימן קמז), שרבינו ביקש מרבי נתן למצוא פירוש בלשון לעז על שתי האותיות **ו' צ'** מהשם **מ"ב**, ואומר רבי נתן "וּכְפִי הַמּוּבָן

הָיָה שֶׁכְּבָר יוֹדֵעַ סוֹד כָּל הַשֵּׁם הַנַּ"ל, רַק שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אֵלּוּ ו' צ' הַנַּ"ל עֲדַיִן אֵינוֹ יָכוֹל לְהַכְנִיסָם בְּתוֹךְ הָעִנְיָן שֶׁהָיָה רוֹצֶה לְהַלְבִּישׁ בּוֹ שֵׁם הַנַּ"ל"; אצל רבינו הקדוש, כל דבר היה קדש קדשים! נמצא לפי־זה, שיכולים ללמוד מן אלו השמות הקדושים לימודים בשבילנו]:

האותיות **שק"ו - צי"ת** הן צירוף המילים **'שַׁקּוֹ'** ו**'צִיִּת'**, ומה הרמז בזה?

'שַׁקּוֹ' מרמז על הגוף של האדם, שזה ה'שַׁק' שלו [כך אומר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' י) ממאמרם ז"ל (שבת קנב.) **'שיננא**, שרי שקך'], וצריכים למלאות את ה'שַׁק' הזה עם דברים טובים... [בתורה י"ז, רבינו מפרש על הפסוק (בראשית מב, לה) "וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שַׂקֵּיהֶם" ג"כ מהו ענין ה'שַׁק'].

'צִיִּת' זה לשון של **'לציית'** ולהקשיב, היינו שאדם צריך להגיע לדבר כזה, שגם ה'שַׁק' שלו **יציית** להקב"ה... כלומר: הנשמה בוודאי שמצייתת, אבל שגם ה'שַׁק' - הגוף - יציית, זה לא קל... אדם צריך לבקש הרבה על זה...

והמילים האלו הם הקטע **השביעי** מתפילת "אנא בכח", ולפי החלוקה של הקטעים לימות השבוע - כמודפס בקריאת שמע שעל המיטה - שכל לילה מכוון כנגד אחד מהשמות, ושבת־קודש זה השם השביעי, כי העניין האמור של **'שַׁקּוֹ'** - **'צִיִּת'** הוא ביותר בשבת־קודש, שאז גם **לגוף** יש חלק **בציות** הנשמה, כי כל הדברים שאדם עושה בשבת - כל האכילה, השתיה והלינה - הכל קדוש, ובזה מקוים ביותר אז הענין של **'שַׁקּוֹ'** - **'צִיִּת'**.

ומובא בספרים הקדושים, שהאותיות **'שַׁקּוֹ'** - **'צִיִּת'** עולים בדיוק כמניין **'רְשׁוּת'**, ומה הלימוד שיוצא לנו מזה? כי הסברנו לעיל, ש"אין לנו רשות" היינו שאדם לא יכול לומר 'יש לי רשות לעשות מה שאני רוצה', אלא "אין לנו רשות", וכל הענין של **'רשות'** הוא לקשר את עצמו לעבודת ה' - **כל מה שאתה עושה!** האכילה שלך, השתיה שלך, השינה שלך, הפרנסה שלך, את הכל לקשר להקב"ה! ואז אתה דבוק בשם הקדוש הזה...

וזה לפעמים הסיגוף הכי גדול, שאתה לוקח דברים שנראים כמו **'רשות'**, אבל אתה מקשר אותם להקב"ה! מה**'רשות'** הזאת נעשה עבודת ה' יתברך!

נשוב לפירושו של ה'תולדות' על הפסוק **"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** - **ישרא"ל** אותיות **ל"י רא"ש**, שאדם צריך להגיע למצב שיהיה לו ראש - **"לי ראש"!** שהראש שלי יהיה דבוק בהקב"ה! שזהו הסוד של **ל"י** כנ"ל, שיזכה לחבר את העולם הזה עם העולם הבא! ואם־כן, אין כבר מושג של **'רשות'** - "אין לנו רשות" - אלא הכל זה **עבודת ה'**!

ועל זה אומר הפסוק לשון הווה - **"הַבָּאִים'** מִצְרַיְמָה", כי אדם שזוכה שאצלו מתקיים **ל"י רא"ש** - יש לו ראש, והוא זוכר תמיד מהתכלית, ומנסה תמיד להידבק בהקב"ה, הוא יודע שכך הוא החיים - **"הַבָּאִים'** מִצְרַיְמָה", דייקא לשון הווה!

אדם יגיד: 'הייתי במצרים, יצאתי משם, וזהו... אשכח את זה... מה צריכים כבר לזכור דברים כאלו?'... אבל אנחנו יודעים שיש מצות מן התורה בכל יום 'לזכור יציאת מצרים', וזהו הטעם שאנחנו אומרים בכל יום את 'פרשת ויאמר' - הפרשה השלישי בקריאת שמע, שאין לה קשר ישיר לקריאת שמע, ומדוע אפוא הוסיפו את הפרשה השלישית - 'פרשת ציצית'? [ואמנם יש גם את מצות ציצית, אך היא רק ביום, ולא בלילה, ומדוע גם בלילה מזכירין אותה?].

הטעם הוא, מחמת שבסופה מוזכרת יציאת מצרים - **"אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹקִים"**; ויש מצוה לזכור זאת בכל יום - בוקר וערב, וכדרשת בן זומא (שמנה ברכות א, ה): **'לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ' - 'יְמֵי חַיֶּיךָ, הַיָּמִים. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, הַלֵּילוֹת'**; ומה העניין הזה? מדוע צריכים לזכור את יציאת מצרים בכל יום ובכל לילה? מהי המצוה הזאת?

אך אדם שמתבונן באמת, הוא יודע לבחון בעצמו היטב איך שתמיד הוא יורד למצרים; הנה הוא היה באיזו עת צרה ומצוקה, וב"ה הוא זכה לצאת! הוא התפלל, וזכה לישועה! וזה ממש עניין של **"יציאת מצרים"**, וצריכים להודות להקב"ה ולזכור את החסד הזה! ובזה מתקיים **"חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא היום יצא ממצרים"** - בכל יום ויום יש את העניין הזה! והצדיקים הם 'מבינים' על העניין הזה...

וכדי להבין זאת, עלינו להתבונן בסוף הפסוק: **"אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ"**; מסביר ה'תולדות' הקדוש: בסוף הפסוק כתיב **'יעקב'**, שזה כבר מדרגה יותר נמוכה, זה לא מדרגת **'ישראל' - ל"י רא"ש**, אלא לשון של **עקב** וסוף [כמו העקב, שנמצא בסוף הגוף]. ואכן, אדם צריך לקשר את עצמו להקב"ה מקודקוד ראשו עד כפות רגליו, מכל-מקום **'עקב'** מורה על מדרגה יותר נמוכה, שזה סובב על אדם שעדיין לא זכה להגיע אל מדרגת **ל"י רא"ש** - שיש לו ראש הדבוק בהקב"ה, והוא בבחינת 'עקב', ואכן הוא מנסה בכל מיני אופנים להתחזק בעבודת ה', בבחינת (משלי כד, ד) **"עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת ה'"**, אבל אם עובר עליו, חס ושלום, איזה משבר או איזה דבר קשה, אצלו אין את הלימוד של **'הַבָּאִים מִצְרַיְמָה"**, אלא **"אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ'"** - לשון עבר, הוא אומר בייאוש 'מה אני יכול לעשות?... הגעתי למצב לא פשוט, ומה יהיה איתי?!'... וזה גורם לו מחשבות של יאוש, חס ושלום...

אנשי שלומנו היו אומרים על הפסוק (תהלים קלט, ח) **"וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הִנָּךְ"** - **'וְאַצִּיעָה'** לשון **הצעת המיטה**, היינו שאדם הגיע למקום כזה שהוא כבר הציע לעצמו מיטה בשאול ה"י, וזהו... הוא אומר "מה יהיה איתי כבר?!"... הוא נשאר שם...

ורבינו מלמד אותנו שאין דבר כזה, וגם שם צריכים לצעוק להקב"ה, ולמה? כי כתוב **"וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל - 'הִנָּךְ'"**! אסור לך לשכוח שיש **'הִנָּךְ'**! ועליך רק לבטוח

בהקב"ה, ולדעת שהקב"ה יעזור לך, ובלבד שאתה לא תלך לישון שם ותאמר 'מה אני יכול לעשות?... אני כבר בשאול תחתית... מיואש מהכל'... **לא ולא! תתחיל לצאת ולהרים את עצמך! תתחיל לצאת מן המקום הנמוך הזה!** למה? כי **'הִנֶּךָּ'** - הקב"ה נמצא פה איתך! אל תשכח את זה! זהו: **"אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ"** - אצלו זה לשון עבר, 'כבר באתי לכן, ואני נשאר פה'...

זהו הצד השני, היינו בחלק האחרון של הפסוק, ומהו החלק הראשון של הפסוק - שהוא הדרגה הגבוהה של **ל"י רא"ש**? **"הַבָּאִים'** מְצָרַיְמָה" - לשון הווה, כי הם יודעים שאלו הם החיים, שתמיד **'באים'** למצרים... באת לאיזה מצב לא כל כך פשוט? תמתין מעט, ותחזיק מעמד, ותראה שתצא מזה! יתקיים אצלך "יציאת מצרים"! אתה תצא מהמצב הזה! לא תישאר שם! משא"כ אם תתייאש ו'תרים ידיים' - "מה אני יכול לעשות?" - אז אתה תישאר שם, חס וחלילה...

אבל אם לא תתייאש, ותדע שיש לך תיקון, והקב"ה יעזור לך - אתה תתקדם! - 'אבל מה יהיה אחר כך?' מה יהיה אחר כך? יכול להיות שעוד הפעם יהיה אותו סיפור, אבל תצא עוד הפעם! וכמו שהקב"ה הבטיח ליעקב אבינו (בראשית מו, ד) **"אָנֹכִי אֵרֵד עִמְּךָ מִצְרַיְמָה וְאָנֹכִי אַעַלְךָ גַם עָל�ֹה"** - ה'עליה' בלשון כפולה, כי כן הוא תמיד, כשעולים - זה דייקא בגלל שהיית במקום לא פשוט, והחזקת מעמד, עכשיו כשעלית - התחברת יותר להקב"ה! כי הגעת למעלה של **ל"י רא"ש**!

ואמנם אתה לא רואה את זה, אבל הראש שלך הוגבהה מעט באיזו מידה שלא היתה מקודם - אתה יותר גבוה! לעומת זאת, אדם שהוא בבחינת **'יעקב'** - מרגיש ממש ב**'עקב'**, 'אני כאן ב"עקב", וזהו... אני לא זז'... חס ושלום!

וכל זה הוא ענין השובבי"ם, שזהו **"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"**, וכמו שדיברנו, שצריכים להתחזק בימים אלו בעניין של (הושע יד, ג) **"קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'"** - בלימוד התורה: שנים מקרא ואחד תרגום, תנ"ך, משניות, גמרא, כל מה שאפשר! ולהוסיף איזה לימוד לכבוד השובבי"ם... וכן דיבורי תפילה - להגיע לבית הכנסת ולהתפלל במנין, ובנוסף - לדבר כמה דיבורים של התבודדות בכל יום! לא לוותר על זה בשום פנים ואופן! אם חיסרת איזה שיעור בלימוד - אתה יכול תמיד למלאות ולהשלים את זה, אבל התבודדות זה **"דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ"** - אם תתבודד מחר, אמנם זו זכות, אבל מה עם **"היום"**?... חבל שיהיה **'היום'** יום בלי שדיברת בו להקב"ה! וכן תמלא את היום עם דיבורים טובים - הן בבית והן עם כולם, תמיד!

וכשאדם יקיים **"קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים"** אזי יזכה **"וְשׁוּבוּ אֶל ה'"** - יזכה לתשובה שלמה! הוא יכניס את ה'שובבות' שלו בתוך עבודת ה'! אתה שובב? בסדר, הנביא אומר: **"אֶרְפֶּה מְשׁוּבֹתֵיכֶם"** - הקב"ה אומר: 'אני ארפא את השובבות שלך!'...

הנה ישנם הרבה ילדים שהם

שובבים, ואשרי צוות חינוך - מנהלים ומלמדים - שיודעים איך לקיים אצלם **"אֶרְפָּה מְשׁוּבֹתֵיכֶם"**! **'ארפה'** אין הכוונה לתת מכות ח"ו, זה לא 'ארפה' אלא עשית אותו 'בעל מום' ח"ו, **'ארפה'** זה ענין של רפואה, ומהי 'רפואה'? כשבאים לקבל רפואה אצל רופא, הוא לא משנה לך את הגוף שלך... הגוף הוא אותו גוף, אלא הוא נותן לך תרופות, ופתאום אתה מרגיש שהגוף שלך מרגיש יותר טוב... אתה מרגיש בן אדם אחר... אותו דבר לעניין שובבות הילדים, איך מרפאים אותה? לוקחים את אותה השובבות, ומכניסים אותה בתוך הקדושה!

הקב"ה יעזור, שנזכה לנצל את הימים הקדושים האלו - ימי השובבי"ם, ששה שבועות קדושים [נשאר עוד חמשה שבועות וחצי...], למלאות אותם עם עבודת ה' - תורה ותפילה, דיבורים טובים, ונזכה בעזרת ה' שזה יהיה הכנה שלנו בעזרת השם יתברך לכל הישועות שיהיה לעם ישראל - עכשיו מגיעים פורים ופסח, "ימי ניסים לישראל", ובקרוב נזכה לקבל פני משיח צדקנו ויהיה הגאולה שלמה אמן!

breslev.shely@gmail.com